

Bilag 3

Henvendelse af 16. marts 2001 fra Keld Albrechtsen, Enhedslisten

Til udenrigsministeren, Folketingets formand og Folketingets Europaudvalg

Notat om mangler i regeringens Redegørelse om visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af Nice-traktaten*Indledning*

Regeringen har med Nicetraktaten signaleret, at den for fremtiden kun ønsker at gennemføre folkeafstemninger om ændringer af unionstraktaten i de situationer, hvor der i juridisk forstand er tale om suverænitetsoverdragelse efter grundlovens §20 (eller hvis de 4 undtagelser berøres).

Dette indebærer et brud med den praksis eller forfatningssædvane som vi har haft siden 1986, nemlig den tradition, at alle væsentlige ændringer af unionstraktaten skal afgøres ved folkeafstemning (i 1986 var der folkeafstemning, selv om der efter regeringens opfattelse ikke var tale om suverænitetsoverdragelse).

Såmtidig indebærer regeringens redegørelse om forholdet mellem Nicetraktaten og grundloven, at det juridiske suverænitetsbegreb reelt tømmes for konkret indhold. Hvis regeringens redegørelse og dens fortolkning lægges til grund også i fremtidige situationer i forbindelse med nye traktater, så vil også disse nye traktater efter al sandsynlighed kunne tiltrædes uden folkeafstemning.

Dette hænger sammen med, at regeringen har tolket Amsterdamtraktatens anvendelsesområde så bredt, at det bliver svært at forestille sig nye områder som ikke vil kunne overlades til EU inden for denne ramme. Eller med andre ord: EU har allerede de beføjelser på næsten alle områder, som indebærer at nye traktatbestemmelser kan indføres om overførsel af magt fra Folketing og danske domstole til EU, uden at det efter regeringens opfattelse i juridisk forstand vil udløse en folkeafstemning.

Vi risikerer derfor at også den næste traktat, der skal forhandles på en regeringskonference i 2004, efter regeringens fortolkning vil kunne

vedtages uden folkeafstemning. Denne traktat kan få karakter af en egentlig forfatningstraktat eller med statsministerens udtryk »en grundtraktat«. Med den tankegang, som er indbygget i regeringens redegørelse, så kan der foretages vidtgående ændringer af institutionernes opbygning, stemmeregler, regler om repræsentation i institutionerne osv. uden at dette indebærer suverænitetsoverdragelse. Når Danmark efter regeringens opfattelse kan afgive retten til at udpege en kommissær, så kan Danmark vel også uden at det kaldes suverænitetsoverdragelse i næste omgang tiltræde regler, der reelt gør kommissionen til en unionsregering, f.eks. med en unionsstatsminister, der udpeges af EU-parlamentet. Det er svært at se hvor grænsen går, før befolkningen skal spørges, hvis der overhovedet er en sådan grænse.

Ud fra et demokratisk synspunkt er vi altså nået til en uholdbar situation og det kan ende med at det bliver fast praksis at spørgsmålet om Danmarks tiltrædelse til nye traktater ikke i sidste instans afgøres af vælgerne og heller ikke af Folketinget, men af Højesteret. For hvis Folketinget kobler befolkningen ud, så må det forudses at nye unionstraktaters gyldighed vil blive indbragt for domstolene. Det er ikke i længden holdbart at det skal være domstolene, der er sidste instans i en forfatningsdebat. Sidste instans i en forfatningsdebat kan og må kun være befolkningen selv.

Regeringens redegørelse

Regeringen har offentliggjort en redegørelse af 26. februar 2001 om forholdet mellem Nicetraktaten og grundloven. Redegørelsen når frem til den konklusion, at dansk tiltrædelse af Nicetraktaten ikke indebærer suverænitetsoverdragelse og at det derfor ikke er nødvendigt at bruge proceduren i grundlovens § 20.

Efter min opfattelse er regeringens redegørelse behæftet med så alvorlige og omfattende mangler, at dens konklusion ikke kan lægges til grund for Folketingets behandling af lovforslaget om dansk tiltrædelse af Nicetraktaten (L 179,